

aanzet

Wijkkrant voor en door bewoners van Hoograven / Tolsteeg / Bokkenbuurt
Kijk ook op internet: www.aanzetnet.nl

Groene daken in Tolsteeg

Een mooie herfstochtend eind september. We staan op het dak van de appartementen aan de Barnsteenlaan. De lucht is helder en blauw en het uitzicht over de wijk is adembenemend. Toch komen we daar niet voor. Het gaat hier om het dak. Daarop ligt namelijk iets bijzonders: een tapijt van duizenden groene vetplantjes.

Ecoloog Harmen Venema woont aan de Barnsteenlaan. Samen met andere bewoners zorgde hij voor het groene dak: 'Het dak van onze flat is bijna 800 vierkante meter. Een behoorlijke oppervlakte waar je milieubewuste dingen mee kunt doen. Je kunt er bijvoorbeeld zonnepanelen op zetten. En je kunt op zo'n dak ook plantjes aanleggen. Vooral de vetplant sedum groeit goed op daken.'

Ideale dakbedekking

Sedum kan goed tegen wind, hitte, vorst en

uitdroging. Het is de ideale dakbedekking. Nu de zomer voorbij is, wordt het dak winterklaar gemaakt. Harmen en zijn buurman gaan daarvoor het dak op. Ze controleren of het net dat over het sedum heen zit nog goed strak zit. De groene en rode plantjes liggen er prachtig bij.

Goed voor het milieu

Een plantendak is superduurzaam én milieubewust. Als het 's zomers warm is, verdampt het vocht in de planten. Daardoor blijft het binnen lekker koel. Harmen: 'Het werkt ook goed als het heel hard regent. De plantjes nemen het water op. Dat water stroomt langzamer door de regenpijpen. De riolering wordt minder belast.'

Ook goed voor de portemonnee

Niet alle daken zijn geschikt voor beplanting. Het dak moet bijvoorbeeld sterk genoeg zijn. Harmen: 'Toen duidelijk werd dat ons dak geschikt was, heb ik een plan gemaakt. Dat heb ik gepresenteerd aan de Vereniging van Eigenaren. Zij waren enthousiast. Een groen dak verlengt de levensduur van dakbedek-

king. Een sedumdak gaat minstens twee tot drie keer zo lang mee als een niet-groen dak. Maar de aanleg kost duizenden euro's. Toen heb ik ons idee aan de gemeente verteld. Zij zagen het als een kans om duurzame ideeën te steunen. We kregen subsidie. Dus nu is het dak goed voor het milieu én voor de portemonnee.'

Nog meer groen

Naast de aanleg van het dak hebben de bewoners van de Barnsteenlaan 25-63II meer milieubewuste initiatieven. Zo gebruiken ze in de gezamenlijke binnentuin geen gif. De tuin is op een natuurvriendelijke manier ingericht en wordt natuurvriendelijk onderhouden. Daarnaast worden de openbare ruimten in het gebouw gereinigd met biologisch afbreekbare schoonmaakmiddelen.

Wil je ook een groen dak? Bewonersinitiatief Hoograven Duurzaam! helpt bij de aanleg van groene daken. Meer info: ad.deregt@planet.nl (ER)

INHOUD

De muzikent komt er echt	2
Ted kiekt	2
He Buur	3
Hoograven in 1944	3
Kinderdagverblijven breiden uit	4
Nieuwe Aanwas: Yoga in 't Bokkie	4
Lijn 6 verdwijnt uit Hoograven	5
Veilige oversteek WA Vultostraat	5
Agenda	6
Toen en nu	6
Klaverjassers gezocht	6

Samen met zijn buurman checkt Harmen Venema (met pet) of het groene dak er nog goed bij ligt.

COLOFON

Aanzet is een inhoudelijk onafhankelijke
wijkkrant voor en door bewoners van
Hoograven, Tolsteeg en Bokkenbuurt.
Aanzet verschijnt vijfmaal per jaar.

Nieuws of activiteiten melden?

Mail naar redactieaanzet@yahoo.com
of schrijf naar Redactie Aanzet
p/a Julianaweg 365, 3523 XD Utrecht
www.aanzetnet.nl

Redactie

Jeroen Alblas (websitebeheer)
Ted van Arnhem (fotografie)
Evelien Baljet
Remco van Dam
Henk van Diepen (website)
Loulou Edelman
Anneloes van 't Hof - van Hal
Hanneke de Reus
Elles Rozing
Bart Schilder
m.m.v.
Peter Sprangers

Opmaak

Jo Design & Communication
www.jo-online.nl

Oplage

7.000 exemplaren

Volgende deadline

9 november 2012

De muziektent komt er echt: in 2013

De Klanksteen met dak op het Tolsteegplantsoen (artist impression).

Ergens volgend jaar moet muziektent
De Klanksteen er daadwerkelijk staan op
het Tolsteegplantsoen. Dan is het bril-
jante visioen van initiatiefneemster Coby
Ouwerkerk werkelijkheid: een fraai ogende
permanente multifunctionele voorziening
waarop tal van culturele ideeën los gelaten

kunnen worden. Coby's zoon Ivan maakte
het 1e ontwerp en een architecte van de
gemeente werkte dat verder uit.

Meer info: deklanksteen@gmail.com of
zoek op 'muziektent' op www.aanzetnet.nl
(HvD).

Het verplaatsen en renoveren van de schoorsteen kost zo'n 140 duizend euro.

TED KIEKT

Specialisten demonteren schoorsteen Neerlandia

Er is niet veel meer over van de fabrieks-
schoorsteen Neerlandia op het Prozee-
terrein. De 35-meter hoge schoorsteen
is los gezaagd en in delen naar beneden
getakeld. Schoorsteenspecialist Harm
Meijer uit het Groningse dorpje Ten
Boer ontwikkelde daarvoor een methode
en pastte die al verschillende malen met
succes toe. Elke steen - met zijn unieke
formaat en kromming - is gemerkt en
veiliggesteld. Meijer: 'We weten precies
hoe de schoorsteen eruit heeft gezien,
want we hebben de bouwtekeningen
van alle fabrieksschoorstenen die tussen
1906 en 1984 zijn gebouwd. Dat zijn er
zo'n zesduizend. (TvA)

HE BUUR

Domweg gelukkig op Rotsoord

Ik ben een van de gelukkige bewoners van 'het vergeten stukje Utrecht': industrieterreintje Rotsoord. Bekend van onder andere Nieuw Rotsoord, het tankstation en de glashandel. Hier aan de voet van Watertoren Heuveloord is het gemoedelijk, ruim en rustig wonen al zijn er recent veel nieuwe ontwikkelingen gestart zoals restaurant LE:EN, dat hier nu in een loods gevestigd is. Of de watertoren waar over een paar jaar een restaurant in komt.

Bovendien gaat ontwikkelaar Jebber op het voormalige De Boo-terrein 260 appartementen bouwen. In datzelfde plan 'de Trip' komt ook 1700 vierkante meter commerciële ruimte waar allerlei ondernemers zich zullen vestigen. En dan is er nog Utrecht Manifest, dat heeft huisgehouden op Rotsoord onder het motto Het nieuwe werkland-schap. Deze twee partijen creëren op eigen wijze de combinatie van wonen en werken, gemengd op dezelfde plek.

Zo realiseerde ik me dat Rotsoord uniek is; hier vind je de perfecte symbiose tussen wonen en werken. Overdag rijden ambachtslieden en bouwvakkers af en aan en benutten het terrein, maar tegen de avond keert de rust terug en nemen de bewoners het over. Dit heeft iets nostalgisch (de meubelmaker aan de overkant, glashandel om de hoek) maar is ondertussen dus heel modern. En nu we met zijn allen schoner en stiller werken dan weleer, kunnen we misschien af van troosteloze industrieterreinen aan de rand van de stad. De hedendaagse nijverheid kan terug naar de wijk. Ik kan het weten, het werkt!

Bart Schilder

Hoograven in 1944: bombardement en honger

Aanzet sprak met twee dames die allebei herinneringen publiceerden op dezelfde pagina in (nr 16-2012 van) de leuke gratis krant De Oud-Utrechter. Allebei schreven ze toevallig over een bombardement in Hoograven in 1944.

De Prinses Julianaweg bij de Burgemeester Smitstraat in 1940.

We schrijven het barre oorlogsjaar 1944. In en rond Hoograven werd gebombardeerd, honger geleden en door Duitsers huiszoeken gedaan naar joden en naar mannen voor de Arbeitseinsatz. De wijk was veel kleiner dan nu, omgeven door weilanden. Je had allerlei buurtwinkels om de hoek en aan de Vaartse Rijn lag een aaneenschakeling van arbeidsintensieve fabrieken.

Op de step naar Schalkwijk

'Een keer per week stepte ik vanuit Hoograven naar Schalkwijk om bij boeren melk te vragen voor mijn babybroertje' vertelt Ria van Doornik (77). Amper 9 jaar en op de step met uw ouders? 'Nee, ik ging alléén. Men heeft mij wel eens een mud aardappelen aangeboden voor die autoped, maar dat heb ik geweigerd omdat ik dat ding nodig had. Soms moest je in een greppel schuilen als er een vliegtuig overkwam. Je wist niet beter.'

Vlooiën

Mevrouw Brouwer-Verheijen (89) is geboren in Rivierenwijk. 'Ik heb Hoograven gebouwd zien worden, maar woonde in 1944 in Wittevrouwen.' Zij werkte dat jaar korte tijd bij N.V. Draadindustrie Neerlandia aan de Verlengde Hoogravenseweg. (Inderdaad: daar waar het nieuwbouwcomplex Neerlandia zal verrijzen.) Mevrouw Brouwer: 'Je had géén fiets; ik moest met een bus met houtgestookte aandrijving en dan uitkijken dat je geen vlooiën kreeg van medepassagiers.'

De bom valt

Mevrouw Brouwer: 'Na het luchtalarm werden we naar buiten gestuurd naar 'mangaten' in het weiland. Ik heb er een hele tijd in gezeten en was doodsbenuwd. Daarna besloot ik dat ik nooit meer terug zou gaan naar de fabriek.' Mevrouw Van Doornik, die toen op de Prinses Julianaweg (officieel: 'Laan 1942') woonde, herinnert zich een bom op een olieboot in de Vaartse Rijn. En hoe men zich na het bombardement herpakte: 'Daarna gingen we olie van het water scheppen.' (Bijna) alle edities van de Oud-Utrechter staan online: <http://www.deoud-utrecht.nl/pages/krantenarchief.php>. (HvD)

De N.V. Draadindustrie Neerlandia.

Kinderdagverblijven blij met aanbouw en nieuwe tuin

In Hoograven zijn twee kinderdagverblijven: Harlekijn (van Ludens) aan de Rijnhuizenlaan en De Luchtballon (Astrid Lindgren) aan De Wierslaan. Beide kinderdagverblijven gingen onlangs op de schop. Resultaat: een aanbouw voor Harlekijn en een nieuwe tuin bij De Luchtballon.

Harlekijn is grondig verbouwd. Het kinderdagverblijf huurt zijn ruimte bij woningbouwvereniging Portaal. Inmiddels is er ruim negen jaar gewerkt aan een plan om extra ruimte te creëren, in overleg met de burens (Gezondheidscentrum Hoograven en de St. Jan de Doperschool) en de gemeente. Dat resulteerde in de huidige aanbouw.

Kortere wachtlijst

Voorheen bood Harlekijn in twee verschillende gebouwen kinderopvang: aan de Rijnhuizenlaan en aan de Oud-Wulvenlaan. Dat is nu niet meer nodig. In het grotere gebouw aan de Rijnhuizenlaan zaten vijf groepen. Rond december is de verbouwing klaar. De twee groepen uit het andere gebouw komen er dan bij en er starten ook twee nieuwe verticale groepen. Daarin zitten kindjes van 0 tot 4 jaar. Harlekijn had een lange wachtlijst maar dankzij de uitbreiding is die nu korter. Na de

verbouwing wordt de tuin opnieuw ingericht en omgetoverd tot ontdekkingstuin. De pedagogisch medewerkers en ouders worden daarbij nauw betrokken.

Bob de Bouwer

Kinderdagverblijf De Luchtballon heeft inmiddels een spannende doe- en ontdekkingstuin. De buitenruimte is na de zomervakantie helemaal opgeknapt. De schommels zijn verplaatst, er is een grote buis bij gekomen waar de kinderen doorheen kunnen kruipen en er zijn nieuwe zandbakken gemaakt. De oudste peuters waanden zich tijdens de tuinaanleg Bob de Bouwer. Zij mochten één voor één met helm op in de graafmachine.

Verse groenten

De moestuin die een van de peutergroepen in maart had aangelegd, is wegens succes uitgebreid. De leidsters en de peuters telen aardbeien, bloemkool, radijs, rode

Feest bij Harlekijn ...

... en schminken bij De Luchtballon.

bieten, sla, tuinbonen, tuinkers en zonnebloemen. Hoewel de tuin toen nog niet helemaal klaar was, gaf het kinderdagverblijf op vrijdagmiddag 14 september al wel een openingsfeestje. (LE)

NIEUWE AANWAS

Als ik binnenkom, zitten cursisten in de kleermakerszit op matjes. Ze maken eerst hun schouders los en vervolgens richten ze zich op de ademhaling. Die gaat steeds dieper, van de borst naar de onderbuik. Onbewust adem ik mee en voel hoe ik ontspan.

Anne Hodgkinson, die de yogales geeft, verhuisde 23 jaar geleden van San Francisco naar Den Haag en uiteindelijk naar de Bokkenbuurt. Naast zangeres is ze vertaalster en sinds kort ook yogadocente. Haar opleiding volgde ze bij Yoga Moves in Utrecht. Deze instelling is verbonden aan de internationale organisatie Yoga Alliance, zodat ze bevoegd is om overal ter wereld yogales te geven. Maar dat is niet haar doel. Buurthuis 't Bokkie staat min of meer in haar achtertuin. Aangezien ze daar al 18 jaar tegenaan kijkt, leek het haar leuk om yogales aan buurtbewoners te geven.

Voor iedereen

Na overleg met Portes startte ze op de donderdagochtend met lessen aan buurtvrouwen. Eind september startte een ge-

menge groep op de donderdagavond. Voor deze les is al een wachtlijst. Er yoga't ook een gezin mee, want: 'Yoga is voor iedereen. Het maakt niet uit hoe oud je bent, wat je achtergrond is, of je lenig bent en of je een slank of vol figuur hebt. Yoga verbetert je conditie en helpt je om stress te verminderen. Ervaring is niet nodig, je kunt op elk moment met yoga beginnen.'

Yogi Anne is helemaal zen.

Yoga in 't Bokkie

Niet commercieel

De lessen zijn niet commercieel. Tien lessen kosten 25 euro. Door de laagdrempelige prijs hoopt Anne alle Bokkenbuurtbewoners enthousiast te krijgen voor yoga. Meer info: hodgesan@tiscali.nl. In buurthuis De Tol geeft een collega van Anne yoga: evelinehelsper@yahoo.com. (HdR)

Lijn 6 verdwijnt uit Hoograven

Wie nu nog met de bus vanuit Hoograven naar het centrum wil en andersom, doet dat met lijn 1, 6 en 8. Dat gaat veranderen. Lijn 6 verdwijnt vanaf 9 december. Lijn 1 neemt een deel van lijn 6 over, en krijgt als eindpunt Hoograven-Zuid. Lijn 8 blijft de normale route rijden.

Bij drie haltes van lijn 6 stoppen straks minibusjes.

Bus 6 rijdt vanaf december niet meer langs de Briljantlaan, de W.A. Vultostraat en de Constant Erzeijstraat. Lijn 1 rijdt vanaf december via Rivierenwijk en de Hooft Graaflandstraat naar het eind- en vertrekpunt IJsselsteinlaan in Hoograven-Zuid.

Lage bezetting lijn 1 en 6

Het Bestuur Regio Utrecht (BRU) bekijkt samen met de gemeente elk jaar het beleid over het busvervoer in Utrecht. Maarten Hartog van de BRU: 'Uit onderzoek is gebleken dat weinig mensen in Hoograven

lijn 1 en 6 gebruiken. Mede vanwege de bezuinigingen van de regering is daarom met de gemeente besloten om lijn 6 niet meer door Hoograven te laten rijden.'

Busreizigers

In het voorjaar is een flinke discussie geweest over het opheffen van lijn 6. Veel busreizigers én de politiek waren bang dat zij niet meer met de bus naar Hoograven konden reizen. En daarbij vinden zij het belangrijk dat onze wijk goed met de bus bereikbaar blijft. Hartog: 'Voor de busreizigers in Hoograven zijn nu goede alternatieven voor lijn 6. Ten eerste blijven de lijnen 1 en 8 door Hoograven rijden. Bij de drie haltes van lijn 6 stoppen straks minibusjes voor acht personen, met een vaste dienstregeling. Zo blijven alle haltes bediend.'

Minder vaak

Door bovenstaande aanpassingen zullen de busreizigers wel langer moeten wachten op een bus. De bussen gaan minder vaak per uur rijden.

In november verspreidt Connexxion een huis-aan-huis-folder over de veranderingen. (EB)

Oversteken: dat kan beter

Oversteken is lastig en onveilig op de W.A. Vultostraat. Daar komt eind dit jaar verandering in. De gemeente maakt de oversteekplaats tussen Wout's Bloemeshop en de St. Jan de Doperschool veiliger.

De gemeente doet dat door het haventje op het midden van de weg breder te maken. Ook wordt het fietspad aan de kant van de school breder. Voetgangers krijgen meer ruimte om over te steken.

Erg blij mee

Een van de buurtbewoners is daar heel blij mee. Hij voert al ruim anderhalf jaar actie om het kruispunt veiliger te maken: 'Ik heb drie kleine kinderen en moet daar regelmatig oversteken. Ik erger me mateloos aan de automobilisten die te hard rijden. Het is een hele drukke weg. Veel ouders met kinderen op weg naar school of naar het kinderdagverblijf vinden het lastig om over te steken.' Sommige wijkgenoten wijken zelfs uit naar de oversteekplaats met stoplichten, maar die is wel een stukje verderop. Hij vervolgt: 'Eerder dit jaar had ik het Meldpunt Veilig Verkeer naast mij staan, en nu ook de gemeente. Daar ben ik erg blij mee. Als er nu ook nog iets aan de

snelheid van de auto's wordt gedaan, ben ik helemaal tevreden.'

Regelwerk en voorbereiding

In het voorjaar bezocht wijkwethouder Lintmeijer de oversteekplaats. Hij wilde

zien of het echt onveilig was. De wethouder sprak toen ook met bewoners. Daarna besloot de gemeente dat er echt iets moest gebeuren. Het duurde daarna even voordat de financiering rond was. Volgens Micha Stolzenburg, assistent wijkmanager gemeente Utrecht, kan het wel even duren voordat de oversteekplaats klaar is. Dat komt omdat de straat een drukke wijkontsluitingsweg is. De gemeente moet de werkzaamheden daarom goed voorbereiden. Maar als het goed is, is de oversteek aan het eind van dit jaar veiliger. (AvTH)

De oversteek wordt veiliger.

AGENDA

26 oktober

kledingbeurs kinderdagverblijf
De Luchtballon

26 en 27 oktober

Jaarlijkse tweedehands
speelgoedbeurs Ravelijn

3 november

Afsluiting 't Goylaan 19.00-
01.00 uur i.v.m. opnames
speelfilm (werktitel 'Wolf') van
Jim Taihuttu (maker van met
Gouden Kalf bekroonde Rabat)

10 november

Jaarlijkse Bazar in Marcuskerk

10 november

Rondje Rotsoord bij
Pastoefabriek/Toonkamer

11 november

Sint Maarten

24 november

intocht Sinterklaas bij de
Oranjebrug

elke woensdagmiddag

15.00-16.00 uur

Zingen met gebaren op Nieuw
Rotsoord voor kinderen (0-4 jaar)

Meer info op

aanzetnet.nl/agenda

Ook een activiteit?

redactieaanzet@yahoo.com

Klaverjassers gezocht

Liefhebbers van klaverjassen kunnen elke dinsdagavond tussen 19.30 en 22.00 uur terecht in buurthuis Ravelijn aan de Hooft Graaflandstraat. Rob van Barneveld, al voor het 15e jaar de organisator. 'We spelen in principe een competitie over een heel jaar, maar je kunt ook gewoon binnen lopen om een avondje mee te spelen.' De klaverjascompetitie trekt uiteenlopende deelnemers: van onervaren tot ervaren en vanuit Hoograven tot en met Maarssen. Bij aanvang van elke avond vindt een loting plaats, zodat de klaverjastafels steeds een andere bezetting kennen. Deelname kost twee euro per avond, het bedrag dat daarmee wordt opgehaald wordt gebruikt voor een attentie bij het kerstklaverjassen. Ook de drankjes zijn voor eigen rekening. Nogmaals Rob: 'Kom gewoon een keer langs, iedereen kan mee doen.' (RvD)

TOEN EN NU

'Ik sjuowde 2400 zakken cement van 50 kilo per stuk'

Je bent minimaal 16 jaar en wilt wat bijverdienen. Dan ga je vandaag de dag aan de slag in bijvoorbeeld een supermarkt en krijg je goed betaald. Hoe anders was dat in de vorige eeuw. Van bijbaantjes was nog lang geen sprake.

Jongeren moesten werken voor de kost.

Meneer Van Tiel: 'Ik ben gaan werken op mijn veertiende, in 1933. We woonden aan de Jutfaseweg op het buurtje van Wentink. Daar waar die slager in de Volkerakstraat zit. Voor vier gulden werkte ik 48 uur per week bij de panoven. Verschrikkelijk was het, je werkte je kleurenblind.'

Zakken cement sjuowen

'Op een gegeven moment heb ik een stuk ijzer voor de tandwielen van de transporteur gedouwd. Beter in de jeugdgevangenis, dan hier werken, dacht ik. De politie heeft me daar weggehaald. Daarna ben ik gaan sjuowen, voor vier gulden per dag. Bij Trip cement en bij Van Berkel kolen. Met z'n zessen van 's morgens zes tot 's avonds zes. Ik sjuowde 2400 zakken cement van 50 kilo per stuk. Slavenwerk was het, maar je was blij dat je werk had en je was nog blijer als je zaterdagavond 24 gulden kon beuren. Je gaf je moeder er een guldentje of acht, negen van en dan voelde je je een spekkoper. Voor een piek in de week had ik een pak op afbetaling.'

Armoe troef

'Thuis waren we met 12 kinderen. Mijn vader was bouwvakker, maar had geen vaste baan. Wie had er nu voor de oorlog vast werk? Zo nu en dan kon hij acht weken

naar de werkverschaffing. Hij ging werken in de zandafgraving in Maarn. Of ze gingen naar Markelo en dan mochten ze eens in de veertien dagen een weekend naar huis. En dat voor een gulden of vijf meer dan ze in de steun kregen! Armoe was het. Vaak zaten we 's morgens met 14 aan de tafel en dan was er geen brood. Dat was niet alleen bij ons, het was een algemene tendens.'

Worst eten

'Als we wat extra's wilden, gingen we het stelen. Je kunt natuurlijk ook zeggen 'vinden', want als we het gestolen hadden zetten we het eerst even ergens neer, dan konden we later altijd zeggen dat we het gevonden hadden. We hebben verschillende keren achter de wagen van expeditiebedrijf Noordam en Zuidam gelopen om er dozen worst af te halen. We konden die natuurlijk niet allemaal op. Maar als ik thuiskwam met worst sloeg mijn oude moeder me bij wijze van spreken hartstikke dood. De worst ging dan onherroepelijk het water in.'

Dit verhaal verscheen eerder in 'Een leven lang in Utrecht', een uitgave van de Historische Kring Hoograven Tolsteeg.

